

Innst. S. nr. 188

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Dokument nr. 7 (2004-2005) og Dokument nr. 22 (2004-2005)

Innstilling fra Stortingets presidentskap om endringer i Stortingets forretningsorden - komitéstrukturen, spørreinstitutet, arbeidsordningskomiteen, arbeidet i komiteene mv.

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Stortingets presidentskap fremmer i denne innstilling forslag til endringer i Stortingets forretningsorden (FO) for så vidt gjelder komitéstrukturen, spørreinstitutet, arbeidsordningskomiteen og planleggingen av arbeidet i komiteene. Dessuten foreslås enkelte presiseringer som følge av omlegging til elektronisk omdeling av enkelte stortingsdokumenter.

2. BAKGRUNN

Presidentskapet ga 17. juni 2004 administrasjonen i oppdrag å foreslå mulige tiltak, herunder eventuelle endringer i FO, for å få en mer rasjonell flyt i saksbehandlingen i komiteene i Stortinget/avdelingene. Bakgrunnen for vedtaket var erfaringene fra saksavviklingen i siste del av vårsesjonen. Selv om bedre planlegging har gitt en mer strukturert saksavvikling i Stortinget de senere årene, er det fortsatt slik at arbeidsmengden fordeler seg ujevnt over året, og at en stor andel av sakene behandles de siste ukene i sesjonen. Dette legger uønskede begrensninger på debattene, og kan utad gi inntrykk av en mer presset behandlingsprosess i Stortinget enn det som faktisk er tilfellet. Det fremmes i innstillingen her forslag om endringer i FO knyttet til arbeidsordningskomiteen og komiteenes arbeid som tar sikte på å effektivisere saksavviklingen i Stortinget.

Presidentskapet vedtok videre hhv. 2. og 9. desember 2004 å nedsette to utvalg som har vurdert Stortingets

komitéstruktur og spørreinstitutet i Stortinget. Rapportene fra utvalgene er trykket som hhv. Dokument nr. 22 (2004-2005) og Dokument nr. 7 (2004-2005), og er grunnlag for de endringsforslag som fremmes om disse forholdene i innstillingen her.

Stortinget har for øvrig lagt om sine distribusjonsrutiner slik at elektronisk publisering i økende grad har erstattet omdeling av trykte eksemplarer av stortingsdokumentene. Omleggingen gjør det ønskelig å justere ordlyden i enkelte bestemmelser i FO.

3. ARBEIDSORDNINGSKOMITEEN OG PLANLEGGINGEN AV KOMITEENES ARBEID

3.1 Gjeldende regler og praksis

Det er gitt regler om fastsettelse av en arbeidsplan for behandling av sakene i Stortinget i FO §§ 20 og 22.

Av § 20 fremgår det at komiteens leder så snart som mulig skal legge frem for komiteen saker som er oversendt den fra Stortinget eller Odelstinget. Lederen skal i henhold til § 20 tredje ledd rådføre seg med komiteen om når de forskjellige saker skal tas opp, og føre tilsyn med at arbeidet med sakene går etter den vedtatte arbeidsplan.

Regler om arbeidsordningskomiteen er gitt i FO § 22. Arbeidsordningskomiteen består av Presidentskapet, komitélederne og de parlamentariske ledere. Komiteen skal tre sammen snarest mulig etter åpningen av Stortinget for å utarbeide et forslag til tidsfølge for behandlingen av innkomne saker. Det fremgår av § 22 fjerde ledd at komitélederne legger frem forslag i arbeidsordningskomiteen om tidsfrister for sakene som ligger til behandling i komiteene. Dette danner grunnlag for arbeidsordningskomiteens forslag til en samlet arbeidsplan. Presidentskapet fastsetter planen på grunnlag av forslaget, og skal føre tilsyn med at den blir overholdt. Arbeidsplanen kan fravikes "hvis det tjener til en mer hensiktsmessig behandling av sakene", og Presidentskapet kan omfordele en sak til en annen

komité dersom en komiteinnstilling ikke avgis innen den fastsatte fristen. Når det spesielt gjelder budsjettet, avgir arbeidsordningskomiteen innstilling til Stortinget om fordelingen av rammeområder på komiteene, og fastsetter for øvrig selv fristene for når komiteenes budsjettinnstillinger skal være avgitt, jf. FO § 22 tredje ledd.

Arbeidsordningskomiteen trer iht. FO § 22 femte ledd sammen så ofte det anses nødvendig. De senere år har komiteen hatt et fast møte i begynnelsen av oktober der fremdriften av budsjettarbeidet blir fastsatt i tråd med bestemmelsen. For øvrig har det enkelte ganger vært avholdt ett eller to møter i vårsesjonen.

I praksis har arbeidsordningskomiteens funksjon i stor grad vært begrenset til fremdriftsplanen knyttet til budsjettet. For øvrig er det komiteene selv som fastsetter frister for sine saker, mens Presidentskapet eventuelt trekkes inn dersom saker forsinkes og må utsettes. Arbeidsordningskomiteen har således ikke fått en så sentral funksjon som den var tiltenkt når det gjelder å planlegge saksavviklingen i Stortinget.

3.2 Presidentskapets merknader

3.2.1 *Arbeidsordningskomiteens funksjoner*

Presidentskapet viser til at arbeidsordningskomiteens rolle er drøftet i reglementskomiteens innstilling vedlagt Innst. S. nr. 232 (1988-1989). Reglementskomiteen foreslo å endre sammensetningen av arbeidsordningskomiteen ved at også de parlamentariske ledere skulle være medlemmer i tillegg til Presidentskapets medlemmer og komitélederne. Dette begrunnes slik i innstillingen s. 36:

"Arbeidsordningskomiteen har de senere år ikke hatt den funksjon som den synes å være tiltenkt i forretningsordenen. Når gruppelederne trekkes inn i komiteen, burde den kunne bli et viktigere element i arbeidsprosessen."

Stortinget sluttet seg til dette forslaget og ordningen ble innført med virkning fra oktober 1989. Erfaringen har etter Presidentskapets syn vist at utvidelsen ikke har hatt den tiltenkte effekt. Presidentskapet mener arbeidsordningskomiteen er et u hensiktsmessig stort forum for å drøfte fremdriften av arbeidet i komiteene, og mener det er ønskelig å aktivisere og tydeliggjøre Presidentskapets funksjon som koordinerende instans i forhold til Stortingets arbeid. Det foreslås derfor at arbeidsordningskomiteen i sin nåværende form avvikes, og at komiteenes fullmakter i stedet overtas dels av komiteene, dels av Presidentskapet - se nedenfor.

Spørsmål som etter nåværende ordning drøftes i arbeidsordningskomiteen bør i stedet drøftes i et forum bestående av Presidentskapet - i praksis normalt Stortingspresidenten - og komitélederne. Hensikten med å redusere antall deltakere er å gjøre forumet mer velegnet for dialog og aktiv styring, og vil tydeliggjøre komitéledernes felles ansvar for fremdriften av sakene.

3.2.2 *Frist for komiteene til å avgi innstilling*

Rutinene er i dag slik at når Stortinget eller Odelstinget har henvist en sak til behandling i en av de faste

komiteene, fastsetter komiteen en frist for når komiteens innstilling om saken skal foreligge (med unntak av budsjettbehandlingen der fristen fastsettes av arbeidsordningskomiteen). Fristen skal ihht. gjeldende retningslinjer meddeles Stortingets administrasjon innen 4 dager. Praksis i komiteene er gjennomgående slik at det først velges en saksordfører for en sak, og at det deretter fastsettes frist for avgivelse av komiteens innstilling. Det er dermed lite hensiktsmessig å operere med en så kort meddelelsesfrist som 4 dager. Samtidig er det viktig at fristen fastsettes raskt, og snarest meddeles Stortingets administrasjon slik at saksavviklingen i Stortinget kan planlegges effektivt. Det er derfor ønskelig å formalisere komiteenes plikt til å fastsette en slik frist, og dette foreslås tatt inn i FO § 20. Det foreslås videre tatt inn i bestemmelsen at fristen skal fastsettes "så snart som mulig". Reglene er i tråd med den praksis som allerede følges, men Presidentskapet mener en formalisering av praksis vil bidra til å understreke reglens betydning.

Det foreslås videre en presisering av komitéledernes ansvar i FO § 20 der det fremgår at lederen skal føre tilsyn med at arbeidet i sakene går i samsvar med de frister som er fastsatt.

3.2.3 *Utsettelse av komiteenes frister for å avgi innstilling*

Reglementskomiteen uttaler i vedlegget til Innst. S. nr. 232 (88-89) s. 36 at:

"Reglementskomiteen synes (...) ikke at endring og oversittelse av fastsatte frister bør være så kurant og behandles så uformelt som det gjøres nå. (...) Presidentskapet bør kreve at komiteene søker om Presidentskapets samtykke til endring eller oversittelse av en fastsatt frist, og det bør ikke være kurant å oppnå samtykke."

Det er imidlertid ikke gitt formelle regler i FO om prosedyrer dersom fristen for avgivelse av en komitéinnstilling blir forskjøvet. Siden fristene er et vesentlig arbeidsredskap for planleggingen av saksavviklingen i Stortinget, er det viktig at de overholdes i så stor grad som mulig. I løpet av komiteens behandling av saken fastsettes som regel en foreløpig dato for behandling i Stortinget eller Odelstinget som tas inn i Stortingets foreløpige langtidsplan. Presidentskapet peker på at det er en fordel om denne dato fastsettes på et tidlig tidspunkt i saksbehandlingen, og viser til at foreløpig behandlingsdato også publiseres på Stortingets nettsider og er nyttig informasjon for organisasjoner og publikum som ønsker å følge saken.

Det vil av ulike grunner i noen tilfeller være nødvendig å utsette den fastsatte avgivelsesfristen. I samsvar med de siterte synspunkter fra reglementskomiteen ovenfor har det vært forutsatt at komiteene i så fall bør søke Presidentskapet om å få endre fristen.

Presidentskapet mener regelen om søknad til Presidentskapet bør nedfelles og presiseres i FO, og knyttes til tilfeller der forsinkelsen får konsekvenser for den foreløpige behandlingsdato som er satt. Selv om praksis i dag er slik at et klart flertall av sakene avgis som planlagt, antas det at plikten til å søke om utsettelse har en preventiv virkning. Presidentska-

pet mener for øvrig at det vil være en fordel om rutinene ved utsettelse klargjøres ved en formalisering i FO. Det foreslås etter dette en bestemmelse i FO § 20 om at utsettelse av en avgivelsesfrist trenger samtykke fra Presidentskapet i de tilfeller utsettelsen medfører endring av den foreløpige behandlingsdatoen.

I den forbindelse vil Presidentskapet peke på at det både av hensyn til produksjonen av innstillinger, og av informasjonshensyn, er ønskelig at tidsrommet mellom avgivelse av innstillingen og behandlingen i Stortinget/Odelstinget ikke blir for kort. I FO § 32 er det fastsatt at det normalt må gå minst 48 timer mellom avgivelse av en innstilling og behandling i Stortinget/Odelstinget. Skal denne fristen unntaksvis fravikes, kreves særskilt vedtak i vedkommende ting. Normalt bør det etter Presidentskapets syn være et utgangspunkt at det skal gå en uke mellom avgivelse av komitéinnstillingen og behandling i Stortinget eller Odelstinget.

3.2.4 *Presidentskapets tilsyn med arbeidsplanen*

Etter FO § 22 skal som nevnt Presidentskapet føre tilsyn med at arbeidsplanen blir fulgt. Dette bør fortsatt være regelen, men bestemmelsen i § 22 bør omformuleres slik at den i større grad samsvarer med praksis. Det foreslås en bestemmelse i FO § 22 om at Presidentskapet fører tilsyn med at komiteene fastsetter frister for avgivelse, at disse passer inn i det foreløpige langtidsprogram for Stortingets møter og at innstillingene blir avgitt i samsvar med fristene. I den forbindelse skal Presidentskapet kunne innkalle komitélederne til møter om komiteenes arbeid med sakene og fremdriften i saksbehandlingen. Felles møter som omfatter alle komitélederne vil erstatte dagens møter i arbeidsordningskomiteen. Presidentskapet antar at det normalt bør holdes minst tre slike møter i sesjonen - ett i oktober, ett i februar og ett i mai. I tillegg vil Presidentskapet kunne innkalle komitélederne enkeltvis for en drøftelse av komiteens saksavvikling når det finner grunn til det.

Presidentskapet skal kunne fastsette en annen frist enn den komiteen har foreslått og fastsette frister i saker der dette ikke er gjort etter at komitéleder har hatt anledning til å uttale seg, jf. forslag til § 22, annet ledd. Slik inngripen fra Presidentskapet antas bare unntaksvis å kunne bli aktuelt. Utgangspunktet vil fortsatt være i tråd med gjeldende praksis - nemlig at komiteene - med unntak av budsjettet - selv fastsetter fristene ut fra en vurdering av sakens omfang og komiteens øvrige gjøremål.

Det foreslås videre at Presidentskapet overtar arbeidsordningskomiteens oppgave med å fremme innstilling til Stortinget om fordelingen av budsjettområdene mellom komiteene, og for øvrig fastsetter fristene for budsjettbehandlingen etter at komitélederne har hatt anledning til å uttale seg, jf. forslag til endringer i FO § 22 tredje ledd, jf § 15 og § 26 annet ledd.

3.2.5 *Sanksjoner dersom innstillinger ikke avgis innen fristen*

Som nevnt ovenfor kan Presidentskapet i henhold til FO § 22 vedta at en sak som ikke avgis innen fristen

skal overføres til og forberedes av en annen komité. Presidentskapet mener det også kan være aktuelt å føre en sak opp til behandling uten foregående komitébehandling dersom en komité ikke avgir innstilling innen den fastsatte fristen, og foreslår at en slik bestemmelse tas inn i FO § 22 i.f. Det forutsettes at denne fullmakten bare benyttes i unntakstilfeller der forsinkelsen i komiteen nærmest har karakter av trenering.

4. KOMITÉSTRUKTUREN

4.1 Innledning

Presidentskapet vedtok 2. desember 2004 å oppnevne et utvalg for å vurdere Stortingets komitéstruktur. Utvalget fikk følgende mandat:

"Med utgangspunkt i de endringer som er foretatt i departementsinndelingen skal utvalget vurdere om det er grunn til å foreta endringer i saksfordelingen i de av Stortingets fagkomiteer hvis arbeidsfelt berøres av endringene. Herunder vurderes om antallet fagkomiteer bør endres, og det legges vekt på hensynet til en jevn fordeling av komiteenes arbeidsmengde. Utvalget skal videre gjennomgå bestemmelsene i FO §§ 10 og 12, og kan i den forbindelse også foreslå endringer i øvrige komiteers ansvarsområde der det finner grunn til det. Eventuelle endringer skal kunne iverksettes etter valget høsten 2005, og utvalgets innstilling forutsettes derfor avgitt innen 18. mars 2005".

Fristen for ferdigstilling av utvalgets innstilling ble senere forlenget til 27. april 2005.

Storingspresident Jørgen Kosmo ble oppnevnt til leder for utvalget som for øvrig har bestått av Ranveig Frøiland (Arbeiderpartiet), Inge Lønning (Høyre), Siv Jensen (Fremskrittspartiet), Heidi Sørensen (Sosialistisk Venstreparti), Einar Steensnæs (Kristelig Folkeparti), Marit Arnstad (Senterpartiet) og May Britt Vihovde (Venstre).

Utvalgets rapport er trykket som Dokument nr. 22 (2004-2005).

4.2 Sammendrag av utvalgets forslag

Utvalget foreslår at antall faste komiteer økes fra 12 til 13 med følgende ny inndeling:

1. Arbeids- og sosialkomiteen
2. Energi- og miljøkomiteen
3. Familie- og kulturkomiteen
4. Finanskomiteen
5. Forsvarskomiteen
6. Helse- og omsorgskomiteen
7. Justiskomiteen
8. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
9. Kommunal- og forvaltningskomiteen
10. Kontroll- og konstitusjonskomiteen
11. Næringskomiteen
12. Transport- og kommunikasjonskomiteen
13. Utenrikskomiteen

Forslaget innebærer i hovedtrekk følgende endringer i forhold til nåværende struktur:

- en arbeids- og sosialkomité (saker fra Arbeids- og sosialdepartementet, med unntak av rusmiddelpolitikk)
- en helse- og omsorgskomité (saker fra Helse- og omsorgsdepartementet og saker om rusmiddelpolitikk fra Arbeids- og sosialdepartementet)
- en familie- og kulturkomité (saker fra Barne- og familiedepartementet og Kultur- og kirkedepartementet (unntatt kirkesaker))
- en kommunal- og forvaltningskomité (saker fra Kommunal- og regionaldepartementet og Moderniseringsdepartementet (med visse unntak))
- en transport- og kommunikasjonskomité (dagens samferdselskomité som også får saker om elektronisk kommunikasjon).

Behandlingen av budsjettet for Det kongelige hus foreslås overført fra familie, kultur og administrasjonskomiteen til kontroll- og konstitusjonskomiteen. Videre foreslås konkurransesaker lagt til næringskomiteen. For de øvrige komiteene foreslås ingen eller bare mindre justeringer i saksfeltene. Samtidig foreslås en oppdatering av ordlyden i FO § 12 for enkelte av komiteene som ikke tar sikte på realitetsendringer.

Utvalget foreslår for øvrig også endringer i sammensetningen av den utvidede utenrikskomité ved at komiteen skal bestå av medlemmene i utenrikskomiteen og forsvarskomiteen, Stortingets president og de parlamentariske lederne. Stortingets visepresident skal være varamedlem for stortingspresidenten, og partigruppens nestledere er varamedlemmer for de parlamentariske lederne. For øvrig oppnevnes ikke varamedlemmer.

Utvalget har bl.a. lagt vekt på at forskjellen i arbeidsmengde mellom komiteene ikke bør være for stor, og at det bør være en sammenheng mellom de saksområder som tillegges den enkelte komité. Det er ellers i første rekke Stortingets eget behov for en hensiktsmessig funksjonsfordeling mellom komiteene som skal legges til grunn for strukturen til enhver tid.

4.3 Presidentskapets merknader

Presidentskapet viser til at utvalget har lagt stor vekt på finne frem til en omforent løsning som kunne få tilslutning fra et samlet utvalg. Med dette som utgangspunkt har utvalget foreslått at antall faste komiteer økes fra 12 til 13.

Presidentskapet er enig i de hensyn utvalget har lagt vekt på og ser det som en fordel at utvalget har oppnådd enighet om en ny komitéstruktur i Stortinget. Det vises til at utvalget har hatt en bred politisk sammensetning.

På denne bakgrunn slutter Presidentskapet seg til de foreslåtte endringene. Det fremmes etter dette forslag om endringer i FO §§10 og 12 i samsvar med utvalgets forslag.

5. SPØRREINSTITUTTET

5.1 Innledning

Presidentskapet vedtok 9. desember 2004 å oppnevne et utvalg for å vurdere Stortingets spørreinstitut, inkludert interpellasjoner. Utvalget ble spesielt bedt

om å vurdere om den ordinære spørretimen bør opprettholdes. Som leder for utvalget ble oppnevnt Stortingets visepresident Inge Lønning. Stotingsgruppene har oppnevnt følgende øvrige medlemmer: Øystein Djupedal, Kjell Engebretsen, Jorunn Ringstad, Per Sandberg, Sonja Irene Sjøli og Einar Steensnæs. Utvalget avga innstilling til Presidentskapet 15. mars 2005. Innstillingen er trykt som Dokument nr. 7 (2004-2005).

5.2 Sammendrag av utvalgets forslag

Reglene om spørsmål til skriftlig besvarelse foreslås opprettholdt uten endringer.

Antallet spørsmål i ordinær spørretime har gått betydelig ned i de siste årene, samtidig som antallet spørsmål til skriftlig besvarelse har gått betydelig opp. Som en følge av nedgangen i antall spørsmål, og i håp om å kunne bidra til å øke interessen for den ordinære spørretimen, foreslår utvalget at den blir holdt annenhver uke, som hovedregel. Utvalgets medlem Per Sandberg ønsker å opprettholde nåværende frekvens for ordinær spørretime.

Utvalget går inn for at muntlig spørretime fortsatt holdes hver uke, i alminnelighet. Etter utvalgets mening er det ikke grunn til at andre regjeringsmedlemmer deltar sammen med statsministeren. Taletiden for hovedspørrerens første innlegg foreslås forlenget fra ett minutt til to minutter. Både som følge av dette og for å oppnå en noe større fleksibilitet med hensyn til hvor mange representanter som får anledning til å stille hovedspørsmål eller tilleggsspørsmål, foreslås det overlatt til presidentens skjønn å avgjøre hvor lenge en muntlig spørretime skal vare. Bestemmelsen om at den ikke skal vare lenger enn en time, foreslås derfor opphevet. Utvalget oppfordrer Presidentskapet til å vurdere forsøk med å holde muntlig spørretime på ettermiddags- eller kveldstid, særlig når statsministeren deltar.

Når det gjelder interpellasjonsdebattene, foreslår utvalget at andre deltakere enn interpellanten og statsråden får sin taletid utvidet fra tre til fem minutter. Begrensningen til 10 andre talere foreslås opphevet, i stedet settes en total lengste tidsramme for debatten på en time og 30 minutter. Det er delte meninger i utvalget med hensyn til om det bør være adgang til å fremsette forslag under interpellasjonsdebatter, slik det var inntil 1999. Utvalget overlater til Presidentskapet å vurdere nærmere om en forslagsrett bør gjeninnføres og hvordan den i tilfelle bør utformes.

5.3 Presidentskapets merknader

Presidentskapet slutter seg til utvalgets forslag til endringer i FO §§ 50 og 53 vedrørende spørsmål og interpellasjoner.

Presidentskapet mener at det ikke bør gjeninnføres en adgang til å fremsette forslag under interpellasjonsdebatter, og viser til de argumenter mot dette som utvalget anfører.

Innstilling om at ordinær spørretime skal holdes annenhver uke, fremmes av Presidentskapets flertall, alle unntatt Lodve Solholm.

Presidentskapet sin medlem, Lodve Solholm, sluttar seg til ønsket frå utvalgsmedlemmen Per Sandberg om at ordinær spørjetime framleis blir halden kvar veke, og gjer framlegg om at § 53 nr. 1 første punktum skal lyde:

"Stortinget har i alminnelighet spørretime hver onsdag kl. 10.00, først muntlig spørretime, deretter ordinær spørretime."

6. ANDRE ENDRINGER

6.1 Endring i § 1 femte ledd

§ 1 femte ledd inneholder en rent formell endring som følger av at loven om stortingsvalg, fylkestingsvalg og kommunestyrevalg av 1. mars 1985 er avløst av en ny valglov av 28. juni 2002.

6.2 Oversikt over saker som skal fremmes for Stortinget

6.2.1 Innledning

I henhold til FO § 33 første ledd bør Presidentskapet hvert år etter 1. januar innhente en oversikt over de proposisjoner og meldinger som regjeringen akter å fremme i vårsesjonen. Oversikten inneholder en foreløpig angivelse av i hvilken måned sakene ventes fremmet, og endringer i disse tidsangivelsene registreres fortløpende i den elektroniske oversikten som publiseres på Stortingets nettsider. De senere år er det praksis for at regjeringen også oversender en tilsvarende oversikt i begynnelsen av oktober over saker som forventes fremmet i høstsesjonen.

6.2.2 Presidentskapets merknader

Presidentskapet foreslår at bestemmelsen i § 33 første ledd endres slik at det fremgår at Presidentskapet skal innhente en oversikt som nevnt både i begynnelsen av høstsesjonen og i begynnelsen av vårsesjonen. Det forutsettes at oversikten som utarbeides i vårsesjonen fremmes innen utgangen av januar måned i tråd med gjeldende praksis. Også i høstsesjonen er det ønskelig at oversikten fremmes så tidlig som mulig.

6.3 Oversikt over saker til behandling

6.3.1 Innledning

FO § 34 lyder:

"Presidentskapet skal hver måned omdele til Stortingets medlemmer en fortegnelse over alle saker som er tatt opp til behandling, med opplysning om når sakene er sendt vedkommende komite, om ordfører og når komiteene vil avgi innstilling."

Etter gjeldende praksis omdeles en trykt oversikt over saker som er tatt opp til behandling hver uke. Samtidig publiseres oversikten elektronisk og oppdateres der fortløpende.

6.3.2 Presidentskapets merknader

Presidentskapet foreslår at bestemmelsen i FO § 34 endres i overensstemmelse med praksis og gjøres teknologinøytral. Den ukentlige oversikt over saker til

behandling vil inntil videre bli trykket i papirutgave, men reglene bør ta utgangspunkt i den elektroniske oversikten.

6.4 Elektronisk distribuering av stortingsdokumenter

6.4.1 Innledning

I FO er det flere bestemmelser som gir regler om distribuering av ulike typer stortingsdokumenter. I § 24 er det bl.a. bestemt at Stortinget og avdelingene blir innkalt til møte "ved oppslag i stortingsbygningen og omdeling til representantene senest 24 timer før møtet". I § 26 er det fastsatt at det hver fredag innen kl. 15 bør slås opp og omdeles program og foreløpig saksliste for Stortingets arbeid uken etter. I henhold til § 29 skal grunnlovsforslag og private forslag snarest "mangfoldiggjøres og omdeles" til representantene.

Tidligere hadde § 32 en tilsvarende formulering angående distribusjon av komitéinnstillinger, men denne bestemmelsen ble endret i forbindelse med behandling av Innst. S. nr. 187 (2002-2003) for å tilpasse ordlyden til at omdeling av innstillinger skulle reduseres og til dels erstattes av elektronisk distribusjon. § 32, første punktum lyder etter endringen:

"Når en sak kommer tilbake fra en komité, skal komiteens innstilling snarest gjøres tilgjengelig for representantene i papirutgave eller elektronisk form."

Bakgrunnen for omleggingen var bl.a. vurderingene som ble gjort av utvalget til å vurdere stortingsrepresentantenes arbeidsvilkår, jf. Dokument nr. 17 (2000-2001), om å redusere papirmengden i Stortinget og i stedet legge opp til elektronisk distribuering der det er hensiktsmessig.

Presidentskapet har tidligere vedtatt redusert papir-omdeling også av dagsorden, ukeprogram/foreløpig program og private forslag, og distribueringen av disse dokumentene er nå i stor grad elektronisk basert.

6.4.2 Presidentskapets merknader

Presidentskapet foreslår at de bestemmelsene i FO som gjelder distribuering av de nevnte dokumenter endres på tilsvarende måte som § 32 om komitéinnstillinger. Selv om uttrykkene "omdeles" og "mangfoldiggjøres" i de aktuelle bestemmelsene kan forstås slik at dette også inkluderer elektronisk formidling, ser Presidentskapet det som en fordel om ordlyden endres slik at den blir mer treffende i forhold til den måten dokumentene gjøres tilgjengelige på.

Presidentskapet fremmer etter dette forslag til endringer i FO § 24 annet ledd, § 26 første ledd og § 29 første ledd.

7. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

I Stortingets forretningsorden skal § 53 nr. 1 første punktum lyde:

Stortinget har i alminnelighet spørretime hver onsdag kl. 10.00, først muntlig spørretime, deretter ordinær spørretime.

8. PRESIDENTSKAPETS TILRÅDING

Presidentskapet viser til ovenstående, og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

I

I Stortingets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 1 femte ledd skal lyde:

Ved de valg og valgoppgjør som Stortinget påbyr etter §§ 13-3 og 14-1 i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre, skal fullmaktene prøves så snart råd er.

§ 10 skal lyde:

Samtlige stortingsrepresentanter - unntatt de som eventuelt er fritatt etter § 4 annet ledd siste punktum - fordeles på disse fagkomiteene:

1. Arbeids- og sosialkomiteen
2. Energi- og miljøkomiteen
3. Familie- og kulturkomiteen
4. Finanskomiteen
5. Forsvarskomiteen
6. Helse- og omsorgskomiteen
7. Justiskomiteen
8. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
9. Kommunal- og forvaltningskomiteen
10. Kontroll- og konstitusjonskomiteen.
11. Næringskomiteen
12. Transport- og kommunikasjonskomiteen
13. Utenrikskomiteen

§ 12 skal lyde:

Alle budsjett- og lovforslag fordeles i alminnelighet på de faste komiteer etter bestemte regler. Det samme gjelder alle andre saker som blir sendt til komitéforberedelse, jf. § 15.

Hovedregelen for arbeidsfordelingen er:

1. *Arbeids- og sosialkomiteen: Saker om arbeidsmarked og arbeidsmiljø, arbeidsrettede ytelser, pensjoner, sosiale stønader og politikk overfor funksjonshemmede.*

2. *Energi- og miljøkomiteen: Saker om olje, energi, vassdrag, miljøvern og regional planlegging.*

3. *Familie- og kulturkomiteen: Saker om familie, barn og ungdom, likestilling mellom kvinner og menn, forbrukersaker og saker om kultur.*

4. *Finanskomiteen: Saker om økonomisk politikk, penge- og kredittpolitikk, finans- og kredittvesen, finansadministrasjon, rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner, skatter og avgifter til statskassen, statsgaranti ved eksport mv., folketrygdens inntekter, inntektspolitikk (unntatt jordbruksavtalen) og regnskaps- og revisjonslovgivning. Om behandlingen av statsbudsjettet og nasjonalbudsjettet vises til § 19.*

5. *Forsvarskomiteen: Saker om militært forsvar, Forsvarets ombudsmannsnemnd og generelle saker om*

sivilt beredskap. Komiteen skal følge de tiltak som blir gjort på det beredskapsmessige område i henhold til gitte fullmakter og bevilgninger.

6. *Helse- og omsorgskomiteen: Saker om helsetjenester, pleie- og omsorgstjenester, folkehelsearbeid, rusmiddelpolitikk og legemidler.*

7. *Justiskomiteen: Saker om rettsvesen, kriminalomsorg, politiet, sivile vernepliktige, andre justisformål, billighetserstatninger, alminnelig forvaltningslovgivning, straffelovgivning, prosesslovgivning og alminnelig sivillovgivning.*

8. *Kirke, utdannings- og forskningskomiteen: Saker om kirke, utdanning og forskning, herunder forskning for landbruk, fiskeri og næringsliv.*

9. *Kommunal- og forvaltningskomiteen: Saker om kommunal forvaltning, regional- og distriktpolitikk, innvandringspolitikk, boligforhold, bygningssaker, nasjonale minoriteter, samiske spørsmål, saker om organisering og virkeområde for statlig forvaltning, statens fellesadministrasjon, statlig personalpolitikk - herunder lønns- og pensjonsforhold, og partistøtte.*

10. *Kontroll- og konstitusjonskomiteen: Komiteen skal gjennomgå og gi innstilling til Stortinget om:*

- a) statsrådets protokoller mv., jf. Grunnloven § 75 bokstav f, herunder regjeringens melding om embetsutnevnelser,
- b) regjeringens årlige melding om oppfølgingen av stortingsvedtak som inneholder en anmodning til regjeringen, og om behandlingen av private forslag som er vedtatt oversendt regjeringen til utredning og uttalelse,
- c) dokumenter fra Riksrevisjonen, og andre saker om Riksrevisjonens virksomhet,
- d) meldinger fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen, og andre saker om ombudsmannens virksomhet,
- e) meldinger fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, og andre saker om utvalgets virksomhet,
- f) rapporter fra stortingsoppnevnte granskingskommisjoner.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avgjør i det enkelte tilfelle om den skal forelegge utkast til innstilling for vedkommende fagkomité til uttalelse før innstillingen avgis.

Videre behandler komiteen grunnlovssaker, valglovgivning, bevilgninger til Stortinget og til *Det Kongelige Hus*.

Komiteen kan dessuten foreta de undersøkelser i forvaltningen som den anser nødvendig for Stortingets kontroll med forvaltningen. Slik beslutning fattes av en tredjedel av komiteens medlemmer. Før komiteen selv foretar slike undersøkelser, skal vedkommende statsråd underrettes og anmodes om å fremskaffe de ønskede opplysninger. Komiteen skal avgi innstilling om de saker den tar opp til behandling.

En tredjedel av komiteens medlemmer kan kreve at det avholdes komitehøring i kontrollsaker etter § 21.

Komiteen fastsetter nærmere regler for sitt sekretariat, herunder om sekretariatets arbeidsoppgaver, og den bruk de enkelte medlemmer kan gjøre av det.

11. Næringskomiteen: *Saker om nærings-, industri- og handelsvirksomhet, skipsfart, statlig eierskapspolitikk, konkurranse- og prispolitikk, landbruk, jordbruksavtalen, matpolitikk, fiskeri, fangst, akvakultur og laksefiske.*

12. Transport- og kommunikasjonskomiteen: *Saker om innenlands transport, post, telekommunikasjoner, elektronisk kommunikasjon og oppgaver under Kystverket.*

13. Utenrikskomiteen: *Saker om utenrikske forhold, utviklingshjelp, saker som angår norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder og - i alminnelighet - saker som gjelder avtaler mellom den norske stat og andre stater eller internasjonale organisasjoner.*

Når andre komiteer enn utenrikskomiteen behandler saker som berører norske utenrikske interesser eller norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder, skal utkast til innstilling fra vedkommende komité forelegges utenrikskomiteen til uttalelse før innstillingen avgis.

§ 13 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Den utvidede komité består av de ordinære medlemmer av *utenrikskomiteen* og *forsvarskomiteen*, av Stortingets *president* og *lederne i partigruppene* (hvis de ikke allerede er medlemmer av en av komiteene). *Valgkomiteen kan, etter anmodning fra en gruppe, oppnevne ytterligere medlemmer dersom den finner at hensynet til gruppenes forholdsmessige representasjon tilsier det.*

Stortingets visepresident er varamedlem for Stortingets president, og nestlederne i partigruppene er varamedlemmer for lederne i partigruppene. Presidentskapet kan, etter anmodning fra vedkommende gruppe, bestemme at en vararepresentant som møter i forsvarskomiteen eller utenrikskomiteen, skal møte også i den utvidede komité.

§ 15 første ledd annet punktum skal lyde:

Presidentskapet avgir innstilling om hvordan budsjettkapitlene skal fordeles, jf. § 22 tredje ledd.

§ 15 annet ledd annet punktum oppheves.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Lederen skal så snart råd er, legge fram for komiteen alle saker som komiteen har mottatt fra Stortinget eller avdelingene. *Komiteen skal snarest mulig fastsette frist for å avgi innstilling og skal underrette Stortingets administrasjon om fristen. Lederen skal føre tilsyn med at arbeidet med sakene går i samsvar med de fastsatte fristene. Vedtak om utsettelse av en fastsatt avgivelsesfrist trenger samtykke av Presidentskapet dersom utsettelsen vil medføre endring av behandlingsdatoen i det foreløpige langtidsprogrammet for Stortingets møter.*

§ 22 skal lyde:

Presidentskapet fører tilsyn med at komiteene fastsetter frister for avgivelse av innstillingene, at fristene

passer inn i det foreløpige langtidsprogrammet for Stortingets møter, og at innstillingene blir avgitt i samsvar med fristene.

Presidentskapet kan innkalle komitélederne til møter om avgivelsesfristene og komiteenes arbeid med sakene. Etter at komitélederen har hatt anledning til å uttale seg, kan Presidentskapet fastsette en annen avgivelsesfrist enn komiteen har gjort eller fastsette frist i en sak hvor komiteen ikke har gjort dette.

Etter at den kongelige proposisjonen om statsbudsjettet er lagt fram for Stortinget, avgir *Presidentskapet* innstilling om fordelingen av budsjettkapitlene på de enkelte komiteer og om rammeområder, jf. § 19. Videre fastsetter *Presidentskapet - etter at komitélederne har hatt anledning til å uttale seg - fristene for avgivelse av budsjettinnstillingene.*

Skulle en innstilling fra en komité ikke være avgitt innen den frist som er fastsatt, kan *Presidentskapet* overføre saken til en annen komité eller føre saken opp på dagsordenen til behandling i Stortinget/Odelstinget uten at innstilling foreligger.

§ 24 annet ledd første punktum skal lyde:

Etter *Presidentskapets* bestemmelse blir Stortinget og avdelingene innkalt til møte ved oppslag i stortingsbygningen og ved at innkallingen gjøres tilgjengelig for representantene i papirutgave eller elektronisk form senest 24 timer før møtet.

§ 26 første ledd skal lyde:

Senest fredag innen kl 15.00 bør program for Stortingets arbeid i uken etter slås opp og gjøres tilgjengelig i papirutgave eller elektronisk form. Dette program gjelder hvilke dager det skal holdes møter, når møtene skal begynne, og om det er ventet kveldsmøte. Samtidig bør foreløpig saksliste for møtene slås opp og gjøres tilgjengelig i papirutgave eller elektronisk form.

§ 26 annet ledd skal lyde:

I god tid før budsjettbehandlingen i Stortinget tar til, bestemmer Presidentskapet datoene for behandling av budsjettinnstillingene og kunngjør disse.

§ 29 første ledd skal lyde:

Grunnlovsforslag og private forslag - sammen med eventuell begrunnelse - skal snarest gjøres tilgjengelig for representantene i papirutgave eller elektronisk form.

§ 33 første ledd skal lyde:

I begynnelsen av henholdsvis høstsesjonen og vårseksjonen innhenter Presidentskapet en oversikt over de proposisjoner og meldinger som regjeringen akter å fremme.

§ 34 skal lyde:

Presidentskapet sørger for at det fortløpende gjøres tilgjengelig for Stortingets medlemmer en fortegnelse over alle saker som er tatt opp til behandling, med opplysning om når sakene er sendt vedkommende komité, om ordfører og når komiteene vil avgi innstilling.

§ 50 sjette og syvende ledd skal lyde:

I den etterfølgende debatt har først interpellanten og regjeringsmedlemmet rett til ett innlegg hver, på inntil tre minutter. Deretter kan *andre representanter få ordet en gang hver, med taletid på inntil fem minutter. Til slutt har interpellanten og regjeringsmedlemmet rett til ett innlegg hver, på inntil tre minutter.*

Behandlingen av interpellasjonen må ikke vare lenger enn en time og 30 minutter. Den taletid som eventuelt er brukt av statsministeren og andre statsråder enn den interpellasjonen er rettet til, teller ikke med.

§ 53 nr. 1 skal lyde:

1. Stortinget har i alminnelighet muntlig spørretime hver onsdag kl. 10.00 og ordinær spørretime annen- hver onsdag etter den muntlige spørretimen. President-

skapet kan beslutte at det en uke ikke skal holdes muntlig spørretime eller ordinær spørretime. I særlige tilfelle kan Presidentskapet beslutte at muntlig spørretime eller ordinær spørretime skal holdes på et annet tidspunkt.

§ 53 nr. 2 annet ledd første punktum skal lyde:

Representantene kan stille korte spørsmål - begrenset til *to minutter* - til et av de regjeringsmedlemmer som er til stede.

§ 53 nr. 2 tredje ledd annet punktum oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. oktober 2005.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 19. mai 2005

Jørgen Kosmo

Ågot Valle

Inge Lønning

Odd Holten

Lodve Solholm

Berit Brørby